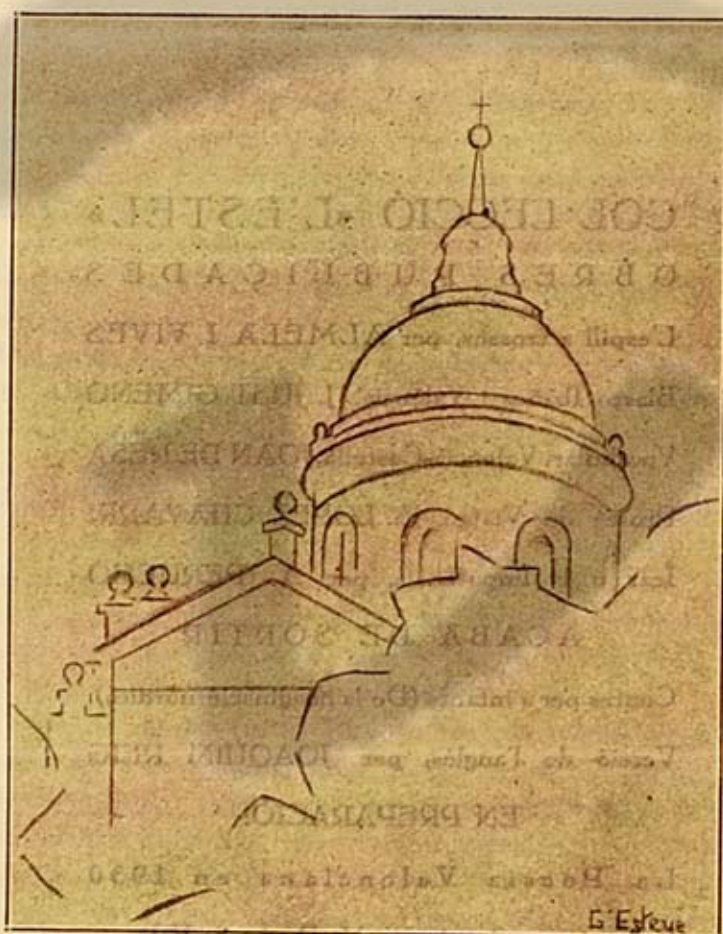

TAULA

de lletres valencianes

Apunt

G. Esteve

SUMARI: Als escriptors valencians i a les publicacions valencianes, LA REDACCIÓ.—A propòsit d'un llibre i una enquesta, E. F.—Records de l'Escola d'Estiu, CARLES SALVADOR.—Un encert de València, E. MATEU I LLOPIS.—Idees sobre nostra arquitectura contemporània, E. SEGARRA.—Una intervist amb els hòmes de Nostra Novela, EL REPORTER.—¡Visca València!, P.—Llorer, sempre llorer, ALMELA I VIVES.—Notes.—Bibliografia.

Número 34

PREU: 25 cèntims

Esta reproducció ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigación y de estudio.
Esta reproducció ha sigut obtinguda exclusivament amb fins d'investigació i estudi.

TAULA DE LLETRES VALENCIANES

VOLUM III

JULIOL 1930

NÚMERO 34

Als escriptors valencians i a les publicacions valencianes

Plenament convençuts dels perjudis que irroga l'anarquia ortogràfica de la llengua valenciana, prenim hui la responsabilitat d'una iniciativa que pot ser utilíssima si tots aquells als quals dirigim la nostra crida responen com és degut. Eixa iniciativa va encaminada a l'establiment d'unes normes fixes que deixen fora del gust o del caprici personal les formes gràfiques del valencià, que faciliten la labor del literat, que unifiquen totes les aportacions a la nostra literatura i que donen la sensació al lector de que el valencià és una llengua ordenada, coherent i apta.

Quan hom guaita en el camp de les lletres valencianes, se n'adona en primer terme de la ilimitada varietat ortogràfica. Cada escriptor usa la llengua d'una manera diferent i inclús moltes vegades el mateix escriptor incorre en enormes contradiccions, segons el destí que dona al seu escrit i la necessitat de fer-lo més o menys assequible al públic, mitjançant "concessions" que consistixen en evitar les formes figurades, perquè l'ideal del públic seria que el valencià s'escriguera igual que es parla, sense les diferències convencionals que hi ha en altres llengües. Aquesta varietat podria estar presidida per l'existència de diferents criteris ortogràfics, però encara que sembla rar en la majoria dels casos no és la raó sistematitzada la que produeix divergències en una matèria en la qual no deuen existir, sinó el gust, l'instint, preferències inexplicables, etc.

L'estat caòtic del valencià ens ha fet perdre una gran quantitat de públic i és una dificultat insuperable per a l'escriptor. Si ací tinguérem gramàtics d'autoritat reconeguda—no ignorem alguns treballs i alguns noms—el problema fora reglat des de fa temps, amb els consegüents beneficis per a tots. No es podria presentar el cas revoltant de que es pose en dubte l'existència literària del valencià per el fet de que no hi hagen normes precises i comunes a tots per a escriure-lo. I hem de suplir aquella falta evident; perquè la reglamentació ortogràfica del valencià és inajornable. Un dia o altre, si les corrents actuals no s'estronquen, el valencià assolirà la categoria que tots desitgem, però aleshores seria imperdonable que mantinguerem la confusió actual.

¿Com podria arribar-se a una unificació ortogràfica? Hem pensat diverses vegades sobre l'assumpte. El públic vol seguir la línia que represente el mínim esforç, és dir, vol trobar-se amb un valencià que no siga distint al que parla i que s'escriga lo mateix que es pronuncia. L'escriptor, massa identificat amb el públic, també es produeix amb idèntiques condicions. Ambdós obliden que la llengua escrita ha de ser per naturalesa distinta a la parlada, com ocorre en totes les literatures, fins al punt de que aquella es considera un llenguatge artificial amb relació al parlat. En castellà no es parla com escriuen

quasi tots els autors i àdhuc el diàleg teatral, que ha de semblar natural, té les mateixes condicions d'artifici. En quant a la pronunciació, que és purament convencional en totes les llengües, no hi ha més que saber les equivalències. Establides aquestes, tot és reduït a... conèixer-les.

Per a arribar a la unificació ortogràfica no veiem més que un camí. No és el de les autoritats, que ja està vist que ningú reconeix, ni el de la imposició, sinó el de l'acord. El dia que tots els que escriuen valencià, amb més hàbitut, es posaren d'acord respecte a les normes que calia emprar en tots els casos, l'unificació ortogràfica seria un fet i la nostra llengua hauria realitzat un dels guanys més positius. És precisament aquest pensament el que ens inspira aquestes ratlles. Però els que escriuen en valencià convocats individualment donarien potser un resultat distint als que es persegueix, sense perjudici de que no es sabera prou be fins a quin límit s'hauria d'arribar en la convocatòria. Per això creiem que la idea deu realitzar-se a través de les publicacions valencianes. Afortunadament en tenim en qualitat i quantitat suficients. *Butlletí de la Societat Castellonenca*, *Cultura Valenciana*, *L'estel*, *Acció Valenciana* i *TAULA*, per mig d'una representació, podrien pendre aquesta feina de redactar les normes ortogràfiques que haurien d'adoptar aquelles publicacions i tots els escriptors valencians que vullguen contribuir a la prosperitat de la nostra llengua i de les nostres lletres.

Aquesta és la iniciativa que exposem a totes aquelles publicacions i als escriptors valencians. Esperem la seua resposta, pública o privada, per formalitzar la convocatòria i manpendre la obra.

L'ocasió és oportuna.

LA REDACCIÓ.

A propòsit d'un llibre i una enquesta

Ningú no m'ho ha preguntat, però, després d'haver llegit el llibre del senyor Revest *La llengua Valenciana* i algunes contestacions a l'enquesta d'*Acció Valenciana*, també vull dir la meua sobre la llengua literària dels escriptors valencians; no tinc altra autoritat per a parlar-la, sino la meua fervorosa amor a la llengua materna, que fortes contradiccions no ha pogut fer minvar.

* * *

Tinc per una veritat axiomàtica que la llengua parlada desde'l segle XIII en el principat de Catalunya, regne de València i illes Balears és la mateixa; i no comprenc com persones concixedores de la nostra llengua antiga, conservada en documents oficials i obres literàries, puguen sostindre que *Tirant lo Blanc*, de Martorell estiga escrit en llengua distinta d'*El Somni*, de Bernat Metge, o que'ls protocols notariais de Mallorca en una altra que'ls de València.

Encara, parlant de varietats o dialectes del mateix idioma, podem admetre, en el rigor de la ciencia filològica, un dialecte valencià al costat d'un dialecte del Principat? Entenc que no, car trobem varietats del regne de València més semblants a altres de Catalunya que no les varietats valencianes entre elles; els parlars de l'alt i baix Maestrat s'assemblen més als de les comarques de Lleida, Urgell i Tortosa que no als del apitxat de València; la línia divisòria dels dos grans dialectes de la nostra llengua, que pren per base la distinta manera de pronunciar les vocals àtones *o* i *e*, passa per dins el Principat; la província de Lleida, la part occidental de Tarragona i tot el nostre regne constitueixen el